

● LOB:
● durf te verrassen

SLO • nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling

De wereld van arbeid en beroep is een breed gebied. Hoe bereid je leerlingen voor op toekomstige beroepen waarvan je nog niet weet hoe ze er uit zien? Via LOB kunnen we leerlingen helpen dit brede gebied inzichtelijk te maken, hen leren keuzes te maken om de eigen loopbaanontwikkeling vorm te geven en om te gaan met de onzekerheden rondom dit keuzeproses.

slo

Nu loopbaanoriëntatie een verplicht onderdeel binnen alle leerwegen in het vmbo wordt, leeft uitdrukkelijker dan voorheen de vraag bij scholen hoe de doelen te realiseren zijn in het onderwijs. De LOB-disk visualiseert de mogelijkheden.

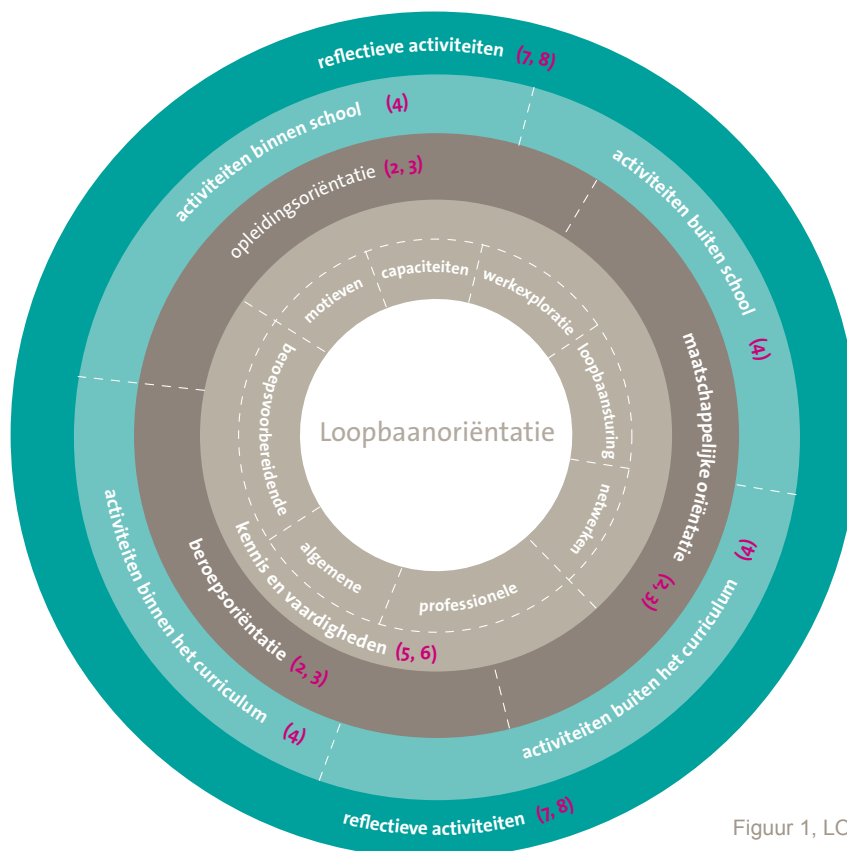
LOB-disk

De **binnenste ring** staat voor het nieuwe beroepsgerichte curriculum en omvat beroepsvoorbereidende kennis en vaardigheden (profiel- en keuzevakken), algemene kennis en vaardigheden, professionele kennis en vaardigheden en loopbaancompetenties (kern) waarover een leerling moet beschikken.

De ontwikkeling van de loopbaan wordt gevormd door oriënterende en realistische praktijkervaringen in het opleidingsveld, het beroepenveld en de maatschappij. Dit komt tot uitdrukking in de **tweede ring**.

De **derde ring** laat zien dat deze ervaringen niet alleen binnen en buiten de school plaats vinden (ook ervaringen van leerlingen in de eigen tijd geven waardevolle informatie), maar ook binnen en buiten het curriculum, ofwel verwant en niet verwant aan het examenprogramma.

De **buitenste ring** staat voor reflectieve activiteiten. Leerlingen reflecteren op de eigen kwaliteiten en motieven en het eigen handelen bij voorkeur door middel van een variatie aan werkvormen in combinatie met reflectiegesprekken.

Figuur 1, LOB-disk

Bouwstenen LOB

Met bouwstenen voor het ontwikkelen van loopbaanoriënterende opdrachten is het mogelijk betekenisvolle activiteiten voor leerlingen te maken. Alle bouwstenen die relevant zijn voor een loopbaanoriënterende opdracht zijn bij elkaar gezet. Het betreft het doel, de werksoorten, de arbeidsgebieden, de locatie, de typering van de opdracht - meer oriënterend en/of meer verdiepend van aard - de reflectieve vaardigheden en de 'bewijzen'. Het ontwikkelen van een betekenisvolle LOB-activiteit start bij de ervaring van de leerling (reflectie). Daarna wordt het doel, de context en de inhoud bepaald. Door middel van reflectie geeft de leerling betekenis aan de ervaring en zet de volgende stap in het loopbaanproces.

1. Bepaal het doel
 2. Bepaal het soort werk
 3. Kies een arbeidsgebied
 4. Bepaal de locatie
- Te kiezen:**
5. Bepaal oriënterende vaardigheden en/of
 6. Bepaal verdiepende vaardigheden
 7. Bepaal reflectieve vaardigheden
 8. Kies een bewijsvorm

→ voorbeeld

De docent

Ik bied diverse oriënterende opdrachten (5) aan waaruit leerlingen kunnen kiezen zodat zij een beeld krijgen van het type werk (2) in een arbeidsgebied (3). Met de leerling bepaal ik wat het doel is (1) waar (4) de opdracht uitgevoerd kan worden, wat de opbrengst is (8) en hoe we terugkijken (7).

→ voorbeeld

De leerling

Om te ontdekken wat ik wil (1) inventariseer (5) ik in een supermarkt (3) het soort werk (2). Ik doe dat in een winkel bij mij in de buurt (4). Ik maak foto's (8) en stel vragen aan medewerkers (5) en bespreek (7) mijn ervaringen met mijn medeleerlingen.

→ voorbeeld

De leerling

Ik wil graag iets meer weten over het beheer van gebouwen (3). Om te ervaren wat het werk inhoud (1) mag ik in een gebouw (4) technische knelpunten signaleren en oplossingen bedenken (2; 6). Ik maak hierover een videoverslag (8) en laat dit aan de klas zien (7).

→ voorbeeld

De docent

Om leerlingen een beeld te geven van werk (1), bied ik keuzeopdrachten aan waarbij leerlingen buiten school (4) in de beroepspraktijk (3), realistische activiteiten kunnen uitvoeren die passen bij het type werk in mijn vakgebied (2). Denk aan inventariseren, meten of controleren (6). Leerlingen laten zien wat ze gedaan hebben (8) en op school kijken we terug op de ervaring (7).

Reflectieve werkvormen:

suggesties voorbeeldactiviteiten

in woord	schrijf een autobiografie
	beschrijf een dag uit het leven van ...
	bedenk een Loesje over een praktijkervaring
	fantaseer over je toekomst: hoe ziet je leven er over 20 jaar uit
	geef persoonlijke betekenis aan een interview met een beroepsbeoefenaar
	interview ouders / familie / vrienden over je sterke en zwakke kanten
in getallen of symbolen	druk je ervaring in een getal uit
	maak een mindmap en leg verbanden
	maak een stroomdiagram of een blokschema van een proces
	maak een vraag- antwoordmatrix
	stel wat-als-vragen op
	rangschik gebeurtenissen op een tijdlijn
in beelden	maak een strip / cartoon over je ervaring
	maak een mindmap met tekeningen en beeldmateriaal over je ervaring
	maak een puzzel over (een aspect) van een bedrijf dat je interessant lijkt
	geef betekenis aan je ervaring door een fotoreportage, een videoverslag of een animatie
	maak een collage / moodboard
	maak een tentoonstelling over je ervaring
in beweging	gebruik gebaren / lichaamstaal om uitdrukking te geven aan je praktijkervaring
	kruip in de huid van ... door middel van een rollenspel
	kruip in de huid van ... met behulp van kleding ((ver)kleed je als...)
	speel hints en beeld beroepen uit
samen	speel het kwaliteitenspel*
	speel een praktijksituatie / dilemma na
	maak samen een quiz en voer die uit
	interview elkaar
	speel het gevoelswereldspel*

** spellen zijn te bestellen via internet.*

Meerwaarde van de LOB-disk:

- helpt om de regie te voeren over LOB.
- helpt om het gesprek te kunnen voeren over het beleid en de praktijk.
- helpt om samen te kunnen werken aan de optimalisering en concretisering van LOB.
- toont waar loopbaanoriënterende activiteiten mogelijk zijn.
- helpt bij de bepaling en spreiding van LOB-activiteiten.
- is een onderlegger voor het loopbaandossier en toont op welk gebied de leerling ervaringen heeft opgedaan.

Kijk voor meer informatie over LOB op leerganglob.slo.nl.
Daar vindt u onder andere achtergrondinformatie en materialen op het gebied van visie en beleid, doorlopende leerlijnen, samenwerking en reflectie.

Piet Heinstraat 12
Postbus 2041
7500 CA Enschede

T 053 484 08 40
E info@slo.nl
www.slo.nl

 [company/slo](https://www.linkedin.com/company/slo)

 [@slocommunicatie](https://twitter.com/slocommunicatie)

slo